

Bijlage Definities/Afkortingen

Samenwerkingsovereenkomst Gemeenten 2008-2013

DEFINITIES

Algemeen

Milieu- en natuurvereniging

Een milieu- en natuurvereniging is een vereniging die natuur en/of milieu als hoofddoelstelling heeft zoals omschreven in het decreet van 29 april 1991 tot instelling van een milieu- en natuurraad van Vlaanderen en tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen..

Actieve en passieve sensibilisatie

Binnen de overeenkomst komen twee vormen van sensibilisatie aan bod: enerzijds een passieve sensibilisatie en anderzijds een actieve sensibilisatie. De passieve sensibilisatie omvat het verspreiden van informatie via de gemeentelijke informatiekanalen (bijvoorbeeld artikel in het gemeentelijke infoblad, folder, affiche, e.d.). Een actieve sensibilisatie gebeurt door het verspreiden van informatie via een ondersteunende campagne (bijvoorbeeld adviesverlening, milieueducatie, opleiding, technische ondersteuning, workshops, evenementen, stand op een beurs, e.d.) of door participatieve sensibilisatieprojecten.

Project

De gemeente kan in het kader van de overeenkomst projecten uitvoeren. Deze zijn opgenomen in het luik projecten. De totale kostprijs van het project per gemeente moet hoger zijn dan 2.500€.

Subsidies zijn beperkt tot de directe kosten en rechtstreekse uitgaven verbonden aan het project.

Hieronder verstaan we:

(i) externe prestaties: studies, aannemer,...

(ii) investeringskosten: aankopen vanaf 1000 €,...

(iii) werkingskosten: overige: druk- en kopieerwerk, kleine aankopen, vervoerskosten,...

Komen niet in aanmerking: loonkosten van de duurzaamheidsambtenaar of MiNa-werkers.

De aankoop van gronden is alleen subsidieerbaar binnen de thema's Natuur en Water.

Actie

De gemeente kan in het kader van de overeenkomst acties uitvoeren. Deze zijn opgenomen in de basis en het onderscheidingsniveau.

Dossier

Het dossier bevat:

- de rapportering over de uitvoering, aanvraagprojecten,
- het ondertekeningsformulier, de goedkeuring door de gemeenteraad i.v.m. intekening,
- het advies van de milieuraad.

Hoogdringendheid

Hoogdringendheid wil zeggen dat bepaalde activiteiten niet kunnen wachten.

Het kan ingeroepen worden in volgende twee gevallen:

a) Bij aankopen. Deze kunnen omwille van hoogdringendheid doorgaan in jaar voorafgaand aan indiening mits de gemeente binnen de maand na aankoop de acte van verlening of de verkoopovereenkomst ter kennisgeving overmaakt aan de Vlaamse Overheid.

b) Seizoensgebonden activiteiten die niet kunnen wachten. Bijvoorbeeld: tijdig voorzien van nestgelegenheden in het kader van een soortbeschermingsproject, voorbereidende werken of handelingen die in het winterseizoen dienen uitgevoerd te worden,...

Vlaamse Opvolgingscommissie

De Vlaamse Opvolgingscommissie bestaat uit vertegenwoordigers van het Aanspreekpunt. De rol van deze Opvolgingscommissie is om aanvullend op de papieren evaluaties ook een aantal projecten en initiatieven op het terrein te gaan bekijken.

Een belangrijke doestelling is om de dialoog op een meer 'informele' manier tussen het gewest en de lokale besturen te versterken.

Er is ook een provinciale Opvolgingscommissie

Arbitragecommissie

De Arbitragecommissie bestaat uit:

- 1° een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister die het leefmilieu onder zijn bevoegdheid heeft;
- 2° vertegenwoordigers van de afdeling Milieu-integratie en -Subsidiëringen;
- 3° themaverantwoordelijken kunnen worden uitgenodigd voor de bespreking van hun thema;
- 4° vertegenwoordigers van de VVSG;
- 5° een voorzitter, het afdelingshoofd van afdeling Milieu-integratie en –Subsidiëringen of zijn plaatsvervanger.

Deze arbitragecommissie fungeert als een gespecialiseerde werkgroep van het Milieuoverleg Lokale Overheden. De arbitragecommissie beraadslaagt en functioneert niettemin autonoom en rapporteert rechtstreeks aan de leidend ambtenaar m.b.t. de gemaakte evaluaties van de uitvoering het basis- en het onderscheidingsniveau. De administratie bereidt de arbitragecommissie voor.

Doelgroepenproject

Het doelgroepenproject van de gemeente is het project dat zich richt op de doelgroepen die een belangrijke impact hebben op het lokale milieugebeuren. Centraal in het doelgroepenbeleid staat overleg en communicatie. Concreet worden volgende punten uitgewerkt in het project:

- 1° (deel)doelgroepen kiezen op basis van de lokale eigenheid, beleidsdoelstellingen of knelpunten;
- 2° een communicatiebeleid naar de gekozen deeldoelgroepen uitwerken dat actieve en passieve sensibilisatie omvat;
- 3° voor de deeldoelgroepen bepalen wat men wil bereiken (beleid) en hoe men dit wil bereiken (strategie);
- 4° met de gekozen deeldoelgroepen een overleg en dialoog opstarten;
- 5° de gekozen deeldoelgroepen begeleiden in milieubewust en duurzaam handelen;
- 6° bij tegenstrijdige belangen tussen doelgroepen optreden als tussenpersoon;
- 7° in overleg met de gekozen doelgroepen zoeken naar oplossingen voor knelpunten die door de activiteiten van deze doelgroepen optreden;
- 8° verantwoordelijkheden aan de gekozen doelgroepen overdragen.

Het uitwerken van een doelgroepenproject kan de gemeente zelfstandig doen of in samenwerking met gemeenten, ngo's of andere organisaties. De gemeente neemt hierbij steeds een actieve rol op. Waar mogelijk werkt de gemeente samen met maatschappelijke organisaties die als intermediair betrokken kunnen worden bij de uitvoering van een doelgroepwerking.

De gemeente streeft naar afstemming op het beleid van de Vlaamse overheid. Dit wil zeggen:

- 1° De gemeente streeft ernaar het doelgroepenbeleid van de Vlaamse overheid te versterken op gemeentelijk vlak;
- 2° De gemeente tracht haar communicatie af te stemmen op die van de hogere overheden.

Voor natuur- en milieueducatieve projecten gelden volgende specifieke criteria:

- een coherente pedagogische visie;
- inhoudelijke, methodische en vormelijke afstemming op doelgroep(en);
- nadruk op persoonlijke betrokkenheid en dagelijkse gedragspraktijken van de doelgroep;
- actieve betrokkenheid van de doelgroep bij het opzet en de uitvoering van het project;
- overstijgen van klassieke onderwijsgericht;

- aansluiten bij/kaderen in het referentiekader van Educatie voor Duurzame Ontwikkeling en/of in het Vlaams EDO-implementatieplan.

Thema Instrumentarium

Milieubeleidsplan

Voor de definitie van milieubeleidsplan wordt verwezen naar artikel 2.1.21 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Pesticidenreductieprogramma

Een Pesticidenreductieprogramma is een gemeentelijk actie- en maatregelenprogramma met als doel te komen tot een nulgebruik van pesticiden zoals bepaald in het decreet van 21 december 2001 houdende de vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het Vlaamse Gewest en het uitvoeringsbesluit van 14 juli 2004.

Thema Afval

1° De definities voor afvalpreventie, hergebruik, selectieve inzameling, zoals opgenomen in het vigerende Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen, zijn van toepassing binnen het thema afval.

2° Restafval

Restafval omvat het huisvuil, het grofvuil, het gemeentevuil en het sorteeresidu van het PMD-afval.

3° Voor de gemeenten waaraan overeenkomstig het vigerende Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen een correctiefactor werd toegekend, zullen de door hen ingezamelde hoeveelheden huishoudelijke afvalstoffen eerst gecorrigeerd worden met deze correctiefactor vooraleer de ingezamelde afvalhoeveelheden getoetst worden aan de doelstellingen opgenomen in het thema afval.

Thema Milieuverantwoord productgebruik

1° Milieuverantwoord gebruik van producten: het efficiënt inzetten van producten en een keuze voor producten en/of systemen die de minste milieueffecten veroorzaken in hun volledige levensloop van grondstoffase over de productie en gebruiksfase tot en met de afvalfase. Dit betekent dat er gestreefd wordt naar de beperking van de uitputting van grondstoffen, van de milieuschade van de productie, het gebruik en de verwerking na gebruik;

2° Milieuschadelijke producten: producten, met inbegrip van stoffen en materialen, die onmiddellijk of na verloop van tijd milieuschadelijke effecten hebben op een of meer milieucompartimenten hetzij bij de productie van het product, hetzij bij het gebruik ervan of bij de verwerking van de afvalstoffen die afkomstig zijn van het product;

3° Milieuschadelijke effecten: onder andere het verbruik van grond- en hulpstoffen, de emissies van stoffen in de lucht, de bodem en het water, trillingen, geur, geluid met een negatieve impact op het milieu;

4° De implementatie in de gemeentelijke diensten van het milieuverantwoord productgebruik voor een bepaalde productgroep of een onderdeel ervan omvat de integratie van dit principe in het aankoopbeleid en in de interne werking binnen de eigen gemeentelijke diensten zodat dit een permanent onderdeel ervan wordt. Het aanpakken van een productgroep of een onderdeel ervan betekent dat vanaf het moment dat deze productgroep of het onderdeel ervan behandeld werd, het milieuverantwoord productgebruik hiervan een permanent onderdeel uitmaakt van het gemeentelijk aankoopbeleid (bijvoorbeeld door opname in bestekken) en de interne gemeentelijke werking (bijvoorbeeld door codes van goede praktijk, werkprocedures). De implementatie van dit principe is van toepassing op de taken die binnen of door de eigen diensten worden uitgevoerd, alsook op de taken die in opdracht van de eigen diensten door derden worden uitgevoerd;

5° Duurzaam geëxploiteerd hout: hout voorzien van een FSC-label of een door het Agentschap voor Natuur en Bos aanvaard equivalent label dat aantoont dat het hout afkomstig is van bossen waarvan het duurzaam beheer door een onafhankelijke instelling volgens internationaal erkende criteria werd gecertificeerd;

6° Type I-labeling: een milieulabeling dat is toegekend op basis van criteria die op onafhankelijke wijze zijn opgesteld en door derden werden gecontroleerd;

7° Secundaire grondstoffen, zoals gedefinieerd in het VLAREA, omvatten minstens compost met Vlaco-label of gelijkwaardig kwaliteitslabel en gekeurd breekpuin.

8° De producten binnen het thema milieuverantwoord productgebruik worden beperkt tot deze producten vermeld in dit artikel:

- duurzaam geëxploiteerd hout;
- compost met Vlaco-label of gelijkwaardig;
- gekeurd breekpuin;
- mulching;
- milieuverantwoorde materialen uit gerecycleerde kunststoffen;
- milieuverantwoorde kantoormaterialen (keuze uit gerecycleerd papier, enveloppen, etiketten, opbergmateriaal, digitale archivering, hervulbare toners, fotokopieerapparaten, computers, printers, scanners, rekenmachines, schrijfgerief, gommen, correctiemiddelen, meetlatten, lijmen, plakband, bindsystemen, inclusief hun verpakkingen);
- milieuverantwoorde cateringproducten (keuze uit voeding, dranken, kookgerief, bestek en servies, statiegeldflessen, drinkwaterfonteinen, inclusief hun verpakkingen);
- biologische producten;
- schoonmaakmiddelen (keuze uit reinigers, milieuvriendelijke schoonmaakmethoden, textielwasmiddelen, wasverzachters, allesreinigers, vloerreinigers, schuurmiddelen, sanitairreinigers, vaatwasmiddelen, tapijtreinigers, inclusief hun verpakkingen);
- milieuverantwoorde houtverduurzamingsmiddelen;
- milieuverantwoorde verven en vernissen.

9° De keuze voor minder milieuschadelijke producten zal gebeuren op basis van milieucriteria. Als de gemeente voor een bepaalde toepassing niet kiest voor het minst milieuschadelijke product, dient zij haar keuze te motiveren. Deze motivatie moet door het Vlaamse Gewest worden aanvaard. De gemeente kan bij de uiteindelijke productkeuze rekening houden met de beschikbaarheid van het product evenals de economische en technische haalbaarheid van de toepasbaarheid van het product in de algemene gemeentelijke context.

10° Biologische producten:

Biologische producten zijn primaire en verwerkte producten geproduceerd volgens het biologisch lastenboek.

Met biologische producten worden alle producten bedoeld die biologisch geteeld zijn en hun verwerkte producten. Het is ruimer dan landbouwproducten of cateringproducten. Bvb. biologisch vlees, biologische groenten, biologische katoen (kleding), ...

Het gaat om biologische producten die volgens de biologische productiewijze geproduceerd worden. Het gaat om al dan niet verwerkte land- en tuinbouwproducten die gecertificeerd zijn en geproduceerd zijn volgens het lastenboek van het biologische productiesysteem. De meeste producten kan je herkennen door hun biogarantielabel, maar groenten en fruit zijn wel gecertificeerd door erkende controleorganisaties, maar zijn vaak als product in de winkelrekken niet gelabeld. Alle verwerkte producten zoals suiker, fruitsappen, koffie, thee, wijn, hebben een biogarantielabel. Groenten, fruit, brood e.d. die je in biospeciaalzaken kan kopen zullen gecertificeerd zijn, je kan ervan uitgaan dat als men in de winkel deze producten als bio verkoopt, ze ook bio zijn. Fair Trade producten kunnen biologische geproduceerd zijn, maar veelal nog niet. Er bestaat al een ruim assortiment van Fair Trade bioproducten, aankoop van deze producten zijn dus 2 vliegen in 1 klap, duurzaam voor de producent, het milieu! Appels, peren uit de eigen moestuin die niet bespoten zijn, is geen bio-product, omdat het niet om een gecertificeerd product gaat.

Thema Energie

De energiecoördinator is het centrale aanspreekpunt voor alles wat betreft energiebesparing. De energiecoördinator volgt de energieboekhouding op (bv. invoeren van meterstanden in softwarepakket), zorgt voor de opvolging van uitgevoerde energieaudits en coördineert energiebesparende maatregelen. De energiecoördinator staat in rechtstreeks contact met het gemeentebestuur en communiceert ook met het personeel over de geplande energiebesparingacties en de reeds geboekte resultaten. Tot slot garandeert een energiecoördinator de continuïteit van de REG-werking. Een energiecoördinator op zich bespaart geen energie, maar speelt wel een cruciale rol in de realisatie van energiebesparing binnen de gemeente.

Energiecoördinator werkt bij voorkeur voor de technische dienst maar staat wel in rechtstreeks contact met de milieudienst. Doordat de meeste energie-acties zullen gerealiseerd moeten worden door de technische dienst is een intensieve communicatie en goede samenwerking van de energiecoördinator met de technische dienst noodzakelijk. Indien de energiecoördinator deel uitmaakt van de technische dienst wordt vermeden dat de technische dienst het gevoel heeft dat ze acties van buiten uit opgedrongen krijgt.

Thema Mobiliteit

Milieuvriendelijk voertuig:

- personenwagens met een ecoscore hoger of gelijk aan 68. Vanaf 2010 moet de ecoscore hoger of gelijk aan 70 zijn;
- lichte vrachtwagens met een ecoscore hoger of gelijk aan 62. Vanaf 2010 moet de ecoscore hoger of gelijk aan 65 zijn;
- vrachtwagens en zware vrachtwagens die voldoen aan de Euro 5 norm. Vanaf het in werking treden van de Euro 5 norm moeten ze voldoen aan de Euro 6 norm. Dezelfde redenering geldt voor toekomstige hogere Euro-normen.

Thema Bodem

Vaststellingen met betrekking tot een bodemverontreiniging, overeenkomstig de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet, kunnen onderverdeeld worden in twee groepen, namelijk de klassieke regelingen en de niet-klassieke regelingen.

1° Klassieke regelingen voor de vaststellingen met betrekking tot een bodemverontreiniging zijn deze regelingen die betrekking hebben op de inventarisatie van de bodemverontreiniging in het kader van overdrachten, periodiciteit en sluiting, regelingen die betrekking hebben op het gebruik van uitgegraven bodem en regelingen die betrekking hebben op de uitvoering van de saneringsverplichting bij historische, nieuwe en gemengde bodemverontreiniging.

2° Niet-klassieke regelingen voor de vaststellingen met betrekking tot een bodemverontreiniging zijn regelingen die in situaties waarbij plotseling een bodemverontreiniging wordt vastgesteld, zoals lekkages van brandstofinstallaties, overvullingen en tankbreuken, toegepast worden.

Thema Natuur

GNOP: Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan

Groenjobs: doelgroepwerknemers tewerkgesteld in sociale economiebedrijven actief in het natuurbeheer. Voor meer info wordt verwezen naar het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2003 houdende toekenning van een subsidie aan uiteenlopende actoren voor het natuur-, bos- en groenbeheer via groene, duurzame jobs toegankelijk voor doelgroepwerknemers

KLE: kleine landschapselementen, zoals gedefinieerd in art. 2 van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Groendak: een dak van een bovengronds gebouw waarvan de dakbedekking hoofdzakelijk bestaat uit levende planten

AFKORTINGEN

IN = Instrumentarium

VS = Vaste Stoffen

AF = Afval (vroeger onderdeel van VS)

MP = Milieuverantwoord productgebruik (vroeger onderdeel van VS)

WA = Water

NA = Natuur

HI = Hinder

MO = Mobiliteit

EN = Energie

DA = Duurzaamheidsambtenaar

MW = MiNa-werkers (vroeger OM)

BN = Basisniveau

ON = Onderscheidingsniveau

SO = Samenwerkingsovereenkomst

Caplo = Centraal Aanspreekpunt Lokale Overheden

Departement LNE: Departement Leefmilieu, Natuur en Energie

ANB: Agentschap voor Natuur en Bos

ARO, onroerend erfgoed: Agentschap Ruimtelijke Ordening – Vlaanderen, Onroerend erfgoed